Brassó, 1893. IX. évfolyam 125-ik szám. Szombat, deczember 30.

Jármentesítem levelek el nem fogadtatnak.

Előfizetési árak:
Helyben házhoz hordva, vagy vidékra postán küldve:
Egész évre . 6 frt — kr
Félévre . . 3 " — "
Negyedévre . . 1 " 50 "
Külföldre egész évre 20 frnk

Egyes szám ára 5 kr. s kapható a kiadóhivatalban s Gross Gusztáv hottokollekturájában

BRASSÓ.

Politikai, társadalmi, közgazdasági, közművelődési és szépirodalmi lap.

Hirdetések felvétetnek a kiadóhivatalban

Hirdetések díja:
4 hasábos garmond-sor vagy annak helye 5 kr. Nagyobb és többszöri hirdetésknél kedvezmény. Minden egyes hirdetmény után egy kilon 30 kr. bélyegdíj fizetendő

Nyilttér: közlemény sora 10 kr

Hirdetések és Nyilttér díjai előre fizetendők.

Megjelenik hetenkint kétszer: szerdán és szombaton.

Fő- és felelős szerkesztő:
Dr. Weisz Ignácz
ügyvéd.

Szerkesztőségi iroda:
Brassó, Lő-piacz 10. szám alatt.
bová a lap szellemi részét illető közlemények intézendők.
Kéziratok vissza nem adatnak

Szerkesztő:
Dr. Fischer Ákos
ügyvéd.

Lapunk t. olvasóihoz.

Már nap mulva a „Brassó" tizedik évfolyamába lép.

Már magában véve azon egy körülmény, hogy a „Brassó" kilencz éven át fentarthatta magát, elég bizonyítéka annak, hogy ezen lapra a magyarságnak szüksége volt, hogy ezen lapot a magyarság támogatta, hogy a „Brassó" hiven teljesitette feladatát és hogy a magyarságnak ezen lap ellen mi kifogása sem volt.

A „Brassó" jövőben fokozottabb mérvben fog feladatának megfelelhetni, mert fennállását nagyban biztositotta az, hogy a nyomda és a lap tulajdona oly egyénre ment át, ki a „Brassó" megalapitása és fentartása érdekében éveken át fáradozott.

A „Brassó" t. olvasóinak e lap ellen tudtunkkal soha sem volt panasza és igy oka sem lehet arra, hogy azt a „Brassó"-t, melyet kilencz évi hű szolgálatáért eddig hűségesen támogatott, most midőn tizedik évébe lép, elhagyja.

Igyekeztünk lapunk t. olvasóinak több rendbeli kedvezményt nyujtani előfizetési felhivásunkban; az előfizetési díjat is leszállítottuk: reméljük tehát, hogy t. olvasóink jövőre is szives pártfogásukban fognak részesiteni.

Ezt kérve maradunk tisztelettel

A „Brassó" kiadóhivatala.

A mult és a jövő.

Az emberi természetnek sajátsága az, hogy szeret és szokott visszatekinteni a lejárt időkre. Jó szokás ez, mert a mult észleletein okulni és ezen okulással menni a jövő elé, csak bőles dolog lehet.

Ezen szokásnak hódolunk mi is, midőn az uj év küszöbén visszapillantást vetünk az elmult év élményeire, hogy azokból levonjuk a tanulságot a jövőre.

Nagy és nehéz időknek nézünk eléje az elmult év elején.

A kormány által — kormányra ligetekor tett igéretek még beválatlanok voltak; az ellenzék szóval és nyomtatásban egyre hangoztatta, hogy a kormány csak igér, de igéreteit beválttani nem képes.

Szemére vetették a kormánynak, hogy Bécs által vezettetik, hogy a koronánál mit sem tud kivinni; fenyegették a kormányt azzal, hogy a korona nem fog hozzájárulni azon javaslatokhoz, melyeket a kormány a kiláttásba helyezett; hogy a papság nyilt és vészes háborut fog inditni a házasági jogot, a vallás-szabadságot stb. tárgyazó javaslatok ellen.

Országszerte megindult a mozgalom!

Az ellenzéki képviselők utra kelve, gyülléseket tartottak, melyeken csak a kormány tekintélyét akarták tönkretenni; a kath. papság pedig külön agitált a kormány ellen: gyülléseket tartatott az egyházi törvényjavaslatok ellen, melyeket még nem is ismert, a választókat pedig rebirni igyekezett arra, hogy képviselőiktől reverzálisokat vegyenek.

Szóval, azt hihette mindenki, hogy a lejárt évben toy nagy mérvű forrongás, elégedetlenség és üldözelem fog e hazában dühöngeni, a mint magyar hazánk még

BCU Cluj / Central University Library Cluj

TÁRCZA.

Apróságok.

— Szórakoztató. —

Hannoverből egy szegény szinházi zenész Londonba került. Hajlamát követve, szert tett egy primitiv távcsőre, melyjyel éjjelenként a csillagos eget vizsgálta. Közdött, takarékoskodott, mig jobb csövet vehetett. 1774-ben már nagy tükör-teleszkopot csinalt és 1781. márczius 13-án felfedezte az Uranus bolygót. A nagy tudós, az egykori hannoveri zenész, Herschel Frigyes Vilmos 1822. aug. 25-én halt meg báró rangban.

*

Kis kutatással be lehet bizonyitani, hogy alig mutathat fel az ujabb kor valaczit, a mi már régen legalább más alakban ne lett volna meg. Igy állunk a posta intézményével is. Már a biblialban találjuk nyomát. Eszter VIII. 10 és 14. igy szól: Es irá az Asseurus Király nevével és megpecsételé a Király gyürüjével és küldé a levelet lovagpostákról, kik gyors állatokon szoktak vala járni, tuinillik, ösvé reknek fiai . . . és a végczés kiadaték Susánban, a király lakóhelyén.

*

A tengerészek, kik a havaii Archipelagoszban kerültek, hallnak rémes mesélet mondanak el Kauai szigetről, mely alliólag a tengerészek jöttére rémes ugatást hallatott. Az ugatás szerb hangnak pedig az oka azon $1^1/_4$ mértföldnyi fövénypad, mely Kauai szigeto mentén vonul el, kova- és mészkőzetekből áll. A likacsos tövénypadon apály idején kénylemesen jár kereszttól-kusai a szél, a mely ilyen módon az ugatást okozza.

*

Midőn XV. Lajos pénzügyei legrosszab bul állottak, az udvari opera tagjai épen akkor kértek fizetésemelést. „Uratu — taletk az udvari miniszter — először azokat elégitjük ki. a kik sirnak és csak azután azokat, a kik énekelnek."

*

Angliában 1254-ben a király első izben alszik deszkák helyett szalmazsákon. 1300-ban még nem ismertek kéményt, annál kevésbbé kilyhát; bort gyógyszer gyanánt a patikban árultak; kocsit nem ismertek. Az előkelők lovakon ültek, hátuk mögött a nőkkel. 1340-ben az adó összege 30,000 — gyapjas zsák. A birák és ügyvédek díja fahéj és borban állott. Az első gombostűt 1343-ban gyártották, addig faszálkokat használtak. 1344-ben préselik az első aranyat. Solyemharisnyat még legelőbb Erzsébet királyné viselt 1561-ben, mintán a franczia udvar 15 évvel előbb már divatba hozta.

Román delejtő.

Compos romanesc. (1893. Szeben.
Irta: Petrescu Petra.)
— Pénzügyi évkönyv. 1892. —

A „Román delejtő" egy 66 lapra terjedő, csinos kiállitásu müvecske, a mely az erdélyrészi összes pénzintézeteket ismerteti, nem látott. Az ellenzék és klérus által inditott akczió ellenakczióit szült.

A törvényhatóságok, — alkotmányunk és állami életünk ezen erős és még eddig minden vihart lekűzdeni tudott varai, — a maguk részéről is szükségesnek tartot ták fölemelni szavukat és kijelenteni azt, hogy a kormány által kiláttásba helyezett törvényjavaslatokat igen is hasznosaknak, üdvöseknek és szükségeseknek tartják.

És a törvényhatóságok ezen imposzáns megnyilatkozása megállapitotta a — félre nem vezetett, a józanul gondolkozó Magyarország osztatlan közvéleményét.

A kormány, feladatainak és a hozzája kötött várakozások-, valamint képességének biztos tudatában, mindezen mozgalmakkal szemben hallgatott, de egyuttal Vasakarattal, ernyedetlen szorgalommal dolgozott, hogy igéretét beválsa, hogy a várt törvényjavaslatokat beterjesthesse.

A kormány fáradhatlan munkájának megvolt a kiérdemlett eredménye: a törvényjavaslatok beterjesztettek.

A közigazgatási biróságokról, a polgári házasságról, a gyermekek vallásáról, a vallásszabadságról, a zsidó vallás rezcepcziójáról, a sommás eljárásról, a csődtörvény módositásáról, stb. rendelkező törvényjavaslatok a kormány által beterjesztettek és ráadásul még a magyar kir. udvartartásról szóló javaslat is a ház asztalára tétetett le.

Az előzmények után senki sem kételkedett abban, hogy ezen törvényjavaslatok beterjesztése után, valamint az országban, ugy az országházban is páratlan támadások és botrányok fognak inszczenáltatni, hogy országszerte társadalmi s felekezeti háboru fog kitörni, — és ime, mit látunk?

Az ellenzék maga hozzájárul a törvényjavaslatokhoz, a klérus pedig jogos tiltakozását fentartva — a béket hirdeti.

Mi, őszintén mondva, ezt igy is vártuk s igy láttuk előre.

Tudtuk mi, hogy az ellenzék és a klérus, ha egyszer látni fogják, hogy legalkotmányosabb királyunk a miniszterium által eléje terjesztett törvényjavaslatokhoz hozzájárul, — ha látni fogják, hogy a hazafiatlanság vájjával illetett miniszterium a rég megszünt magyar kir. udvartartást is újra életre hivni igyekszik; felfedják majd azon alaptalan föltevésüket, hogy kormányunk Bécsben mit sem tud kivinni; tudtuk, hogy ha a kormány az igért törvényjavaslatokat beterjeszti, az ellenzék elejti a kormány tétlenségét hangoztató vádjait és be fogja látni, hogy kormányunk az ország és nemzet haladása és jóléte érdekében rövid kormányzata alatt többet tett, mint bármely más kormánynak 48 óta; és tudtuk, hogy valamint az ellenzék, ugy a klérus is sokkal hazafiasabb, semhogy a törvényhatóságok utján megnyilatkozott igaz nemzeti közakaratnak ellent állani akarjanak.

Hazánk és nemzetünk jövője, haladására, a magyar állam egészséges fejlődésére és tekintélyének emelésére szolgálhat az csak, ha minden párt hazafiága által vezérelteve, lemond a pártoskodás munkát bénitó tevékenységéről és egyesült

Román és magyar pénzintézetek.

A „Román delejtő" szerint a szász takarékpénztárak a folytatva a magyar és szász takarékpénztárakkal. Szerzője Petrescu Petra, az Albina brassói fiókjának hivatalnoka.

Érdekes, hogy az erdélyi részekben 1872—1888-ig 18 román pénzintézetet alapitottak. Tulajdonképen összesen 28 román pénzintézet van hazánkban, de 10 nem kiadóitte be a szerző által bekért adatokat.

A 28 román pénzintézetet szemben magyar van 67, szász van 31 a gy mindösszo 146.

Szerző a szóban forgó pénzintézetekről ezeket irja:

Legrégibb a brassói szász takarékpénztár, a melyet 1835-ben alapitottak. A nép számarányahoz képest legtöbb pénzintézetük a szászoknak van. A szászok nem arra fektetnek súlyt, hogy az alapitók busas osztalékot kapjanak, hanem segítteni akarnak. A nyereményt iskolák és más emberszeretetí intézetek segélyczésére fordítják. Mérsékelt kamatot vesznek. Egy pénzintézetre 3922 lélek esik.

A magyar pénzintézetek törekvése az, hogy minél nagyobb osztalékot adhassanak az alapitóknak. Ezért náluk a pénz drágabb, mint a szász és román intézeteknél. Megemlíti az „Erdélyi kereskedelmi és hitelbank"-ot Marosvásárhelyt, a mely 12—24 %-ot vesz. Azt irja, hogy a csiki székely, bár három napjaba kerül, mégis inkább fordul a brassói pénzintézetekhez. Igen kevés magyar pénzintézet van, a mely 10 százalékánál kevesebb osztalékot ad az alapitóknak, hanem rendesen 12—24-et, sőt a „Tordai kisegitő takarékpénztár-részvénytársaság" 41.9 százalékot ad. Egy magyar pénzintézetre 8955 lélek esik.

A románok késön fogtak a pénzintézetek alapitásához; 1880-ig alig volt 3. Azóta maig csak az erdélyi részekben 20-ra szaporodott. A román pénzintézetek kezelési költségei aránylag mérsékeltek. „A román pénzintézeteknek — mondod — sincs nemzetiségük." — Azt hiszük, hogy ezt a szász és magyar pénzintézetek is hasonló joggal mondhatják el, mert nemzetiségi ok vagy ürügy alatt ezek sem tagadják meg a kölcsönt. Nemzetiségi jellege mind a háromféle pénzintézetnek annyiban van, hogy mindenik a maga iskolát és humanus intézetett támogatja.

Egy román p intézetre 52,174 lélek esik. Ezt szerző a politikai körülményeknek tulajdonitja, a melyek között ma a románok élnek. Azonban utána teszi, hogy a rájok nézve mai sulyos helyzet daczára is az előhaladás olyan óriási, hogy tőleg a románok rosszakarói bámulatba ejtheti. A mi a román pénzintézetek jótékonyságát illeti, ők abban a szászok szép példáját követik és kegyeletel segitik elő a nemzeti ügyeket.

Brassó, 1893. decz. 18.

Kocs Ferencz,
kir. tanácsos, nyug. tanulóügyelő.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

erővel támogatja a kormány üdvös reform tevékenységét, mert csak ez visz előre, ez ad az államnak nyugalmat és boldogságot.

Kormányunk a lefolyt év zajos harczaiból sértetlenül, megizmosodva, tekintélyében megerősödve és a legjobb reményekkel eltelve került ki; az ellenzéktől és a klérustól pedig, mely hazafiságának ismét biztosítékát adta, további támadást nem várunk, nem remélünk, mert hiszszük és erős meggyőződésünk az, hogy valamint a kormánynak és a szabadelvű pártnak, ugy az ellenzéknek és a kléruson is egész lelkét eltölti és el kell hogy töltse az az érzés és meggyőződés, melyeknek Magyarország kath. egyházának biboros herczegprimása ezen örökemlékezetü szavakban adott kifejezést!

„A magyar szent koronának van egy drágakövekkel ékített arany abroncsa, a mely a korona egyes részeit összeköti: legyen ez a jelképe annak az erős kapocsnak, a mely az ugyanezen korona alá tartozó összes nemzetiségeket a magyar államszeme alatt egy koronás fővel összefűzi."

Békés egyetértés uralkodjék közöttünk és hozzánk olyan szeretettel viseltető szeretett királyunk között és akkor nyugodtan s bátran nézhetünk jövőnk elé.

Dr. W. I.

Külföld.

A román képviselőházban Lahovary külügyminiszter ismét nyilatkozott az erdélyi kérdésről és kifejtette, hogy a konzervatív párt magatartása igen megfontolt; ő Bratiano Ivánnak nem hányja szemére, mintha hiján volna a hazafiságnak és előrelátásnak, azonban a liberálisok mindig tulzók voltak, igen sokat beszéltek 1867 ben, midőn azt hitték, hogy Oroszországgal és Németországgal együtt Ausztria-Magyarország és Franczia-ország ellen fogunk háborut viselni és sokat beszéltek 1883-ban is, midőn az ellenkező politikát fogadták el. Az erdélyiket nálunk szívesen fogadják, tanári ajánlásokat adnak nekik és így gyermekeink érzéseinyilatkozat helyett gyakorolhatnak, Azonban van két dolog, a mit sohasem adhatunk meg nekik: hivatalosan nem avatkozhatunk be ügyeikbe és pedig se közvetlenül, se tisztességes közbenjáró szerepben, mert ez lealázása vezet; továbbá a román kormány az ő külügyi politikáját nem rendelheti alá az erdélyiek kívánságainak és érdekeinek. A román királyságnak meg van a maga politikája. A képviselőház a válaszfelirati javaslatot 64 szavazattal 23 ellenében elfogadta.

Nemes kezdeményezés.

— Iparostanoncok szórakoztatása. —

A vallás-erkölcsi nevelés mindenha alapját képezte nemzeteknek és államoknak.

A vallás tájlyára a népben az erkölcs iránti érzéket, az istenfelelem erősbíti a jellemet, ez pedig erőt ad az élet czélkitűzéseinek álthatatos megvivásához.

A hol nincs erkölcs, ott nincs jellem. A hol nincs jellem, ott romba dőlnek a legszebb intézmények, a legnemesebb, legtenkőltebb alkotások.

Épen ezért kétszeres fontossággal bir a valláserkölcsi nevelés napjainkban általában, midőn a szenvedélyek elfajulása — talán épen a téves nevelési irány következtében — napirenden van; midőn napról-napra növekedik a bűnönyek és öngyilkosok száma, amazok, mert az erkölcsi érzék az illetőkből kihalt, ezek, mert, a jellem nem elég szilárd arra, hogysem megkűzdjön az élet nehézségeivel.

A jelenségek a társadalomnak csaknem minden rétegében feltalálhatók, itt kisebb, ott nagyobb mértékben.

Épen ezért kiváló feladatát képezi az egészséges, feladata magaslatán álló társadalomnak, kutatva ezen jelenségek okait, maga részéről minden lehetőt megtenni azok eltávolitására.

Nagyon természetes, hogy ott kell kezdeni a nagy, reperenziő munkával, a hol legtöbb az alkalom a bűn felreismerésére és legkevesebb az erény gyakorolhatására. A legszegényesebb néposztályokon kell tehát kezdeni.

A gyermekek iskoláztatása, a felnőttek továbbképzése, a szegény-ügy rendezése azon eszközök, melyekkel itt hatni lehet.

Ezen eszközök gondos felhasználása óriási eredményeket mutathat fel.

Második helyen áll a szegényebb iparososztály, mert sajnálatraméltó jelenség nálunk még mindig, hogy az iparos-pálya tulnyomó mértékben csak a szegény emberek gyermekeinek pályája, a kinek nincs módjukban ügyvédké, orvossá, tanárrá, pappá, vagy hivatalnokká lehetni, hanem lesz — iparos.

Az iparos-tanoncok 97 százaléka szegény, nagyon szegény emberek gyermekeiből áll. Ez egymagában is azt jelenti már, hogy közöttük a szükség nem ismeretlen s igy nem rendelkeznek azon eszközökkel, melyek nevelésüknek helyes, kifogástalan mederbe való terelésére szükségesek.

Ez viszont azt jelenti, hogy ennélfogva utalva vannak az állam és társadalom gondoskodására, sorsuknak mások által való intézetésére.

Az állam a reá háramló feladatot a tanonczügy és tanoncokatlás törvényes szabályozása által véllte megoldani.

Kétségkivül, igen lényeges tényezők és a jövő iparos-osztály nevelésének fontos, messze kiható eszközei.

Amdo ezzel még nem történt minden.

Mit tett eddig a társadalom a nemzeti vagyonosodás jövő tényezőiért?

Semmit.

A társadalomnak más feladatai voltak eddig, a szegény iparos-tanoncokkal nálunk nem törődött senki, mert hisz ezek nem ugy gyermekek, hanem csak szegény emberek fiai, csak iparosok.

Mennyi kicsinyles van nálunk még mindig e fontos pálya iránt.

Csak a legutóbbi időben történt oly irányu kezdeményezés e tekintetben, mely megérdemli, hogy az illetékes körök figyelemre méltassák és azoraág mindennagyobb városa kövesse.

A kezdeményezés érdeme a brassói ag. ev. (szász) egyházé, melynek gondos, körültekintő figyelmét az iparos-tanoncok között országszerte tapasztalható elvadulás és fegyelmezetlenség nem kerülte ki.

Belátta tehát a csekélvés szükségét és létesitette a tanonczok otthonát (Lehrlingsheim.)

Hogy kié e tekintetben a kezdeményezés érdeme, azt nem nehéz eltalálni. Azt hiszem, nem tévedek, ha abban keresem, a ki évtizedek óta buzgólkodik az iparososztály szellemi szinvonalának emelésén, a ki évek óta a legnagyobb rokonszenvvel viseltetik az iparososztály érdekei iránt a régen beláttta, hogy mivelt, szakképzett iparos-elem az állam egyik legértegyegesebb kelléke, mert ez képezi a nemzeti s állami vagyonosodás alapját: Obert Ferencz városi lelkészben.

A mily nemes a kezdeményezés, oly dicséretreméltó az eszme megvalósítása: egy magasztos elv érvényesítése, t. i. hatni kell az elmére a kedélyre egyaránt, a gyermek szivét és ezzel egyszerre megnyerni, hogy egész jövője egészséges irányba legyen terelhető.

Épen ezért a tanonczok otthona nemes szórakozást kiván csak tanoczoknak nyujtani. Szabad idejüket, — mely amugy is oly nagyon kevés — nem tanulásra, hanem mulattatásra foglalja le.

Lelkészei és tanárai mulatnak velo együtt, ezek szerzik neki a mulattatást s ezzel elvonva a tanonczokat az erkölcsromló csavargások- s rossz társaságoktól, fejlesztik bennök az erkölcsi érzéket s nemesítik ízlésüket.

A mit ezászt testvéreink megtettek saját tanonczaikkal, azt megtehetné a magyar társadalom saját iparos-fiaival is, annál inkább, mert hisz alig kerül áldozatba. Nem kell hozzá több mint érdekfődésnél, a társadalom jobbjainak némi részvételénél.

A' példa oly szép, oly nemes, hogy megérdemli a követést, annál inkább, mert igen hathatós eszköze az erkölcsös, jellemes és buzgó iparososztály nevelésének.

Szterényi József.

Román dolgok.

A kivándorlás.

Miért vándorolnak ki az erdélyi részekből a lakosok Romániába, sőt Amerikába is? Erre a nagyszebeni „Telegraphul Roman" ezt felelii: „Elmennek a szegény lakosok, mert a közterhek a magyar kormány kegyéből elhordozhatlanok. A jótól senki sem szalad el."

Nem egészen van igy. Elmennek például Romániába, mert ott az erdélyrészi munkásokat jól fizetik, lévén azokra oda át igen nagy szükség. Az erdélyrészi munkás kitartóbb, mint a benszülött s ezért szeretik a romániai haszonbérlők. Amerikába egy erdélyrészi munkás sem menne, ha erre lelkeinek üzérkedők nem csábítanák, igérvén a tapasztalatlan emberoknek aranyhegyeket s aztán végretes nyomorba taszitják.

*

A mi ügyünk a román parlamentben.

Régi pártlattika az Romániában, hogy az ellenzék az erdélyrészi románok védelmének ürügye alatt támadást: támadásra intéz a kormány ellen. Nemzeti ügynek tekinti azt az ellenzék, de nem egyéb ez mint pártlattika; mert ha az ellenzék kormányra jut, akkor nincs előtte többé erdélyi kérdés. Ma a konzervatívek vannak a kormányon, tehát ezt támadják a vörösek mint ellenzék az erdélyrészi kedves testvérekért. Mikor a vörösek voltak a hatalmon, ők kergették ki a sacsesonékat Romániából, a kiket akkor az ellenzék, t. i. a konzervatívek vettek pártfogásukba. Valóságos komédia, de igy van.

Most az ellenzék vezére Sturdza lamentál az erdélyi testvérekért a bukaresti országgyűlésen. Utána kövesek Stolojanu, Gra distoanu, Mihaiescu és Porumbaru képviselők. Van tehát elég hű védője az erdélyi testvéreknek. Mi itt csak egy tételt emlitünk meg Sturdza Demeter beszédéből: „A független Romániát csak (?) románok lakják, a melynek nemzetisége tömör és nem idegen elemek."

Hát ahhoz csakugyan kurázsi kell ilyet állitani a világ előtt, holott tudva van, hogy Romániában is van fél milió Mózsehitő, százezer csángó, hát a bolgárok, görögök, szerbek, németek hová lettek? Van bizony ott legkevesebb egy milió idegen.

Ilyen oda át a vörös szabadelvűség! Más haza előtt seperne, ha lehetne és nem akar tudni saját hazájának vérző sebeiről. Ismételjük, hogy pártmanöver az egész és nekünk az egész nagy lármát ebből a szempontból kell megitélnünk.

*

A „Gazeta" és a „Pester Lloyd"

A „Pester Loyd" azt az okos tanácsot adta a románoknak, hogy ne induljanak a tót és szerb ügyektől után, a melyből a románokra semmi előny sem remélhető. A „Gazeta" azonban nem fogadja el ezt az okos tanácsot, hanem összeszisza beszél egy vezércikkben tócskát bugarat. Ha nem lesz jó és okos tanácsa, nem a magyar kormány, lesz oka annak, ha a tót-szerb-román ügyatókra „nem szeretem-napok" fognak bekövetkezni. Ezen ágban sincs a „Gazeta"-nak az, hogy a magyar államesszmét elismerje. No, no!

*

Üldözések a Memorandum miatt.

A „Gazeta" ugy véli, hogy a magyar államügyészek nagy munkában vannak. A politikai perek ugy teremnek, mint a gombák éjszaka. Czéljuk ismeretes: a román értelmiséget akarják megsemmisiteni, az ugynevezett ügyatókat, hogy azután a hatalmon lévő magyarok annál könnyebben megbékéllhessenek a szelid és könnyen kormányoztató néppel.

A magyarok azt hiszik, hogy ha a román értelmiséget felretehetik, a román néphez nem lesz erze és bátorsága elfaposztl jogait védelmezni. A üldözések betetőzéséül nagy politikai pert inditott a magyar kormány a román értelmiség ellen és épen a nemzeti párt bizottsága ellen a Memorandum miatt. Leirja, hogy mi volt a czélja annak a Memorandumnak, t. i. hogy a románok az ő elégületlenségüket ka román előtt feltárják a alkotmányos uton keresék az orvoslást.

És a kolozsvári államügyész mégis ugy találja, hogy a Memorandumban a magyar törvények ellen izgattak a tőlog az unió ellen. A „Gazeta" tudja, hogy mi magyarok mit értünk az izgatás alatt. Odáig jutottak a románok, hogy még nemzeti érzelmeik nyilvánitását is bünül tudják be nekik. Hogyne vádolnák tehát akkor, midőn a mostani elnyomó helyzet szemben elégületlenségüket nyilvánitják? — A „Gazeta" ugy van meggyőződve, hogy nehány renegáton kivül a románok nemzeti öntudatra vannak ébredve a nincs kedvük magyarosló anyagul szolgálni: küzdeni fognak, hogy tisztelék nemzeti egyediségüket, egyenjogusságukat.

A Memorandumnak a Gazeta szerint az volt a czélja, hogy könnyítse ezt a küzdelmet, de a magyarok épen a nemzeti létért való küzdelmet az állam ellení-izgatásnak tekintik. Ezért nézték rossz szemmel azt, hogy a románok jogaikért kérelmeztek a koronánál és most a Memorandum ellení pörrel azt akarják elérni, hogy szétrobbantsák azok sorait, a kik a nemzeti programmert harczolták. A magyarok azt hiszik, hogy ha a román értelmiséget lesujják, a programm melletti küzdelem meg fog szünni. Hasztalan reménykedés; keserve-vi fognak czálodruj, mert a nemzeti öntudat a Tisza és Kárpátok között sokkal élénkebb, hogysem azt a szent tüzet el lehetne oltani.

„Ezen embertelen támadással szemben, — igy végzi — melyet a hatalom ellennk intéz, semmi sem védhet meg jobban és biztosabban, mint az, ha azon erős elhatározassal sorakozu k, hogy jogainkról, életünkről semmiképen és semmi körülmények közöt nem fogunk lemondani. Ellenségünk is a kitartás segitette a jogok és szabadság megszerzésére. Ez a kitartás segitendi sikerre a mi ügyünket is az ő igazságaszokkal szemben." — Eddig a „Gazeta" a mintán a memorandumosok ügye mahoinap az esküdtszéki elé kerül, mi nőszi csak azt az egyet jegyezzük meg, hogy a román nemzeti párt prog rammjában ott van az unió szétbontása ellen törekvés is.

Tanitók és gyermekek.

Rajzok és elbeszélések, irta: *Fekete Benedek.* (Szakadát, szerző tulajdona, 1893. Nyomatja a Brassói Közművelődés-nyomda, Bernstein Markusl. — Ára 1 frt: 2 korona.)

Csendben, minden előleges reklám nélkül hagyta el e 174 lapra terjedő csinos kiállitásu munka a brassói „Közművelődés" nyomdát. Szerzője, ugy tudjuk, Szakadáton állami elemi iskolai tanitó. Kár, hogy ezt nem jelezte neve után, mert bizonyos, hogy e rajzokkal nem szégyenl, hanem elismerést szerzett önmagának és tanitótársainak.

Mindössze nyolcz rajzot, illetőleg elbeszélést tartalmaz a könet az iskolai életből. Mindenik megragadó és tanulságos. Kiváló élvezettel olvastam a „Javithatatlan", a „Két arany, vagy a jutalom" és a „Szelid bánásmód" czimüeket. Nyelvezete tiszta, világos és folyékony, bár helylyel-közzel kissé dagályos is.

Mit ért volna egy ilyen könyv ezelőtt 30—40 évvel a tanitók kezében? Azonban drága kincs ez még ma is a szülők és tanitók könyvtárában.

Az összes elbeszéléseket a szeretet szellema lengi át s még a legkittinbüb tanitó is, ha elolvasgatja azokat, azt fogja mondani, hogy nem veszett el az olvasásra forditott idő. — A hallatatlan emlékü Apaczai Csere János már a 17. században azt hirdette, hogy virágokkal kell feldiszitení a tanitermeket és nem virgácsokkal. A szelid és emberies bánásmódot hirdette. Csak az a kár, hogy még két századnak kellett leforogni, mig utódai, a tanitók megértették.

Fekete Benedek megértette. A végetlen türelmü szeretetet hirdető erélylyel párositva. Az igazságosság szellemét terjesztí növendékei között. Szóval szép a emberies munkát végezett, a melyért szerzőt a legmelegebben üdvözlöm.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

Óhajtom s kívánom, hogy olvassa el minden tanító, minden szülő. Olyan ujévi ajándék ez, melynek értéke nem csökken soha s mely mélyb helyet foglal el bármely könyvtárban.

Brassó, 1893. decz. 22-én.

Kováts Ferencz,
kir. tanácsos, nyugtatott lelkiigelő.

Irodalom.

„*Magyarország*" czim alatt a függetlenségi és 48-as párt eleveit valló politikai napilap jelent meg december 20-án dr. Holló Lajos orsz. képviselő szerkesztése alatt. Az előfizetési felhívás a következőleg szól: A „Magyarország"-ot a nemzeti közszellem ébreszi szülte. A magyar nemzet kebelében a közöny, az elszabadult kezd kivesszni és egy hatalmas, feltörő nemzeti öntudat van kétségkeűbben! Nemzeti öntudat, mely Európa hatalmas nemzeteit is napjainkban úthatja és a mely rólkiki egy kicsiny nemzet elvész és megsemmisül. A magyar nemzet tudja, hogy Magyarországot vissza kell adni önmagának, mert egy uj eszedév viharait, a magyarságban megerősödött, anyagi erőben és kultúrájában megizmosodott és intézményelőben megszilárdult magyar nemzet lesz csupán képes dicsőségesen kiállani. A „Magyarország" czélja: hogy a magyar nemzeti állam kiépítésének egyik előharczosa legyen. Hogy a szétforgácsolt hazafias erők egyttműködését a nemes czél érdekében előmozdítsa. Mert törekvéstik és végezzlunk az, a mi minden magyar ember lelkében erősen van bevésve: hogy a trén és nemzet kölcsönös bizalma alapjaiban épüljön fel, a nemzet az egységes, nemzeti önálló és szabad Magyarország! A „Magyarország" a közügyek czélszerű programmjának alapján áll s így közjogi téren Magyarország önállóságát és a független nálami jelentének kivivásával, belügyi téren pedig állami intézményeinknek szabadelvű és demokratikus alapon leendő átalakításáért küzd. A „Magyarország" véleményét szabadon nyilvánítja minden és mindenkivel szemben, igazságos, elfogulatlan és tárgyilagos lesz minden sorában. Figyelmet kiterjeszti a közlet minden ágának fejlesztésére, tehát ugy a közgyűlés, mint az anyagi jóléti czélkitűzésére, az igazságszolgáltatás és közigazgatás bajainak orvoslására, a mezőgazdasag, ipar és kereskedelem fejlesztésére. Kivéló sulyt helyez a tovaros érdekeinek gondoczkodásra, de a mellett élőnk szószólója lesz az egyes városok és általában a vidék előhaladásának. Politikai hireit a legelső forrá ekbol meriti. A küllöldi nagyobb varosokkal allandó telefon- és tavirati összeköttetéset tart fönn. Az orszag minden részében allandó tudósitói vannak, ugy hogy közönséget minden eseményről gyorsan, hűen és kimeritően tájékoztatja. Tarczaa-rovatát olyó rendű irok vezetik, hogy e tovat is kiségithesse a művelt olvasóközönség igényeit. A „Magyarország" naponkint legalább 16 oldalos tartalomban fog megjelenni és ez hozza be előszór a küllöldi nagy pédájára a magyar hirlapiroda lomban meg egyedül álló azon ujitást, hogy a lap teljes szövegben az orszag legtavolabb eső részeiben is már a reggeli órákban az olvasóközönség kezében lesz. — Minden számban közölni fogja a vezérczikken és legutolsó belpolitikai hireken kivül az szinapi országgyűlést, teljesen kimeritő szövegben, az ő-szes szinapi kül- és belpolitikai eseményekre teljes részletességgel, ugy a belmint a küllöldi szinapi tőszdet úrfolyamokat hiteles sikban, kimeritő közgazdasági tudósitásokat, szonkivül naponkint ad tárczát, regényt és más közleményeket. A „Magyarország" egy tudósitásban az összes hazai lapokat megelőzi. Ennek elérése végett a szerkesztőség kétszeres munkaerővel és a nyomda a legtökéletesebb felszerelésével van berendezve. A vidéki lappéldányok az éjjeli gyorsés személyvonatokkal küldetnek szét, ugy hogy mámap reggel lapunk már az orszag legtavolabb eső részeiben is olvashátó lesz. Politikai munkatársai: a párt összes orszag gyűlési képviselői. A „Magyarország" előfizetési ára: egész évre 14 frt, fél évre 7 frt, negyed évre 3 frt 50 kr, egy hóra 1 frt 20 kr. Egyes szám ára: belben 4 kr., küldöben 6 kr. Szerkesztőség: Sándor-utcza 2. sz., a Muzeum-körut sarkán. Kiadóhivatal: Hostély-utcza 2 sz. (Károly-kaszárnya.)

Színészet.

Mult esztőtőtk éta szünetelt a szinház egész hétfőig, karácsony első napjáig, a mikor is a „Falu rossza" került szinre olyan zsufolt ház előtt, hogy őrölt annak mindnyájunk lelke — talán még a direktor urt is. Tóth Éde órákszép népszínműve mentén adatott elő főbb szerepeiben; így Egry (Gömdör Sándor) játéka elragadó volt, dalai szépek: megtáztozit rajta, hogy o szerep egyik legszebb alakitása. Ferenczyné (Finom Rózsi) játékában gyönyörködött a közönség s dalait — bár azok ugyvrészt nem a darabból valók voltak — többszór megismételtette. Jól alkotott Ferenczy Béla is Foledi biró szerepében, míg Nagy Ida igen kedvesen adta a unív Boriskát. Hevesy L. (Gonosz P.) igen élvezetesen játszott, bár sokszor átlépte a természetesség határát. A többi szerepiók a közpészerséget képviselték, kivéve a két czigány figurát, mert ezek szlán igazán komédiaszk voltak.

Kedden a „Piros bugyelláris" került szinre téliy tét ház előtt. Csepreghy e kitűnő népszínművét már régi ismerjük, de mégis jól mulattunk mellette Ferenczyné (Zsófi) kellemes hangjával és tüde mozdulatával, Egry Kálmán pedig (Csillag huszárőrmester) jellemző játékával mindvégig a legjobb hangulatban tudták tartani a közönséget. Derekasan megálloitak még helyb.et Hevesy Lajos (vén kópár) és Ferenczy Béla.

Szerdán az „Udvöske" téiig telt ház előtt adatott elő. E szinmű darab a társulat nak eddig rendezett összes operette előadásai között a legkedvezőbb benyomást tette a közönségre. Ferenczyné Erzsi (Bettina), magatéli tetteiddi, hogy kitűnő alakot meg hetőz szerepét, nagyon jó kedvel játszott és többszór zajos tapsokat aratott. Tarnai Leona, o kedves fiatal szinészőn eleitne idegenkedott, de kéőbb szépen csengő, igen kellemes hangja ival és ügyes mozgásával ő is szépen szerepelt legszorosabb értelemben teljesen kielégitette. E jeles szinészőn bármikor lép fel, mindig előnyösebb szinben tünik elő. Meg kell mig emlékezniök Ferenczy Béla, Az. szm Sándor és Bodr Józsefről, kik szintén nagyon jól alltak meg helyüket.

Csütörtökön a „Próbaházasság" került szinre az idén harmadszor, de most nem oly nagy közönséget vonzott. Egy mőtanyosak legyünk, a szereplők mindegyikéről kellene valamit irnunk. Helyszűke miitt azonban csak azt akarjuk hangsúlyozni, hogy mindnyájan szeretnétk tőszbe szerepelni, de mivel ő darabot már harmadszor látuk, mégis jól mulattunk és sokat élvezttunk.

Pénteken nem volt előadás.

Mi szombaton „Tős Ferenczy Amerikáin vagy Tiszán Chikagóba" czinekes bohózat alatik 6 képben (vége talán holnap lesz); vasárnap pedig Rátay László szép népszínműve „Csillag hullik" szerepel. Hogy mi szerepjain, hétfőn diszelődás lesz kepletekkel; az ünnepélyes megnyitást a „Királyfogás" operette előadása fogja követni.

Kedden, január 2-án kőönösgünk méltó kedvencze Ferenczyné Papp Erzsébet tartja jutalomjátékát, mely alkalomra Uffkirály nagy operettet választotta. Reméljük, hogy a közönség mitőlétét meg fog kifejezőzt adni e kedvesen alakitó művésznő iránti elismerésének, melyet ő játéka és dalai által oly sok izben kiérdemelt.

KÜLÖNFÉLÉK.

Lapunk tisztelt előfizetőinek, munkatársainak és jóakaróinak szóló szivélyes üdvözlet a szerkesztőség és kiadóhivatal.

— Kinevezés. A m. kir. igazságügyminiszter Pavelka Albert brassói kir. járásbirósági joggyakornok urat a brassói kir. törvényszékhez ügyvéd nevezte ki Gratulunk az előléptetéshez.

— Papválasztás. Nagy Károly ref. pap, a brassói ev. ref. egyház jeles és kitűnő képzettségű lelkésze — mint értesülünk — Nagy-Enyedre lett meghivva. Ő szépen dicsőszi M szavazatok ellenében pappá választva.

— Brassó város képviselőtestülete ma rendkivüli közgyűlést tart. A tárgyerozat 8-ik pontját a brassói magyar tanszék kérése képezi, melyben az ösgyesületi ifjuságnak szabadban házat kér. Mint értesülve vagyunk, a tanacs és allandó bizottság a társzágó kérését elutasita és igy a képviselőtestület határozata már előre latható.

— Hóluvasás. A hó beállotával megkezdődött a hóluvasok és nincs nap, melyen ne késsenek a vonatok és ezekkel természetesen a posta is. Meggyűlt a dolga a hóekének és meg a más, hivatlonkainak, kik azonban a legjobb tőmeges kinevezések által vigasztalódnak.

— Zene a jégen. Holnap, vasárnap délután fél 3-tól — 4 óráig játszik a katonai zenekar a brassói korcsolya-egyleti jégpályán.

— Brassó—háromszék helyiérdekű vasutak. Eresztevény—Kézdivásárhely állomás között az összes hevágásokat a hóvutaag betemette; a hómagasság helyenként a 2 métert is meghaladja. A megrekedt vonatok csak a legjobb erőfeszítés mellett lehetett az állomásokra bevontatni. A forgalom decz. hó 28-án a jelzett két állomás között be lett szüntetve. A hókadályek eltávolitásán a brassó-háromszéki osztálymérnökség vezetése alatt két hóeke és 160 sékely munkás dolgozik. A forgalom előreláthatólag, ha a Nemere kissé megszünik, ma délutánra meg fog indulni.

— Hagyomány. A 82. sz. helyi gyalogezred zenekara januar 1-én, hétfőn, a Központi szálloodban alábbi műsorral hangversenyt rendez. Windisbgrätz Lajos hercz vezénlő. Schmidt F. tól: Rakóczy nótány, Kéler Béla: Bonianen-kép, keringő ismvétel; tól: Mandolina mexikói serenade és Menuett de Manon Massenettől; Babatünder, Bayertől, Szláv táncok Dvoraktól; zenei portyázás, nagy egyleg Schlögeltől; A mesterdalnokok, Meyerbeertől; jugoszláviai-táncok, keringő Sommertől, végül: „a Schrammelekné" egyleg Er.ltól.

— A vegyes katonai felülvizsgáló bizottságok szervezése tárgyában kibocsátott rendelet szerint a fő-vizsgálat rendszert szerint a jövő 1894. évben a bizottságok a következő napokon fognak egybeülni:

januárius 9-ik napján
februárius 9-ik napján
márczius 12-ik napján
április 12-ik napján
május 7-ik napján
junius 8-ik napján
julius 14-ik napján
augusztus 4-ik napján
okt.ober 11. és 26.) napján és szükség esetén november 12-ik napon és a szükséges hétköznapokon deczember 16-ik napján.

A minister a brassói bizottság polgári elnökévé ürmösi Maurer Mihály cs. és kir. kamarás és Brassó vármegye főispánját kérte fel; és helyettes polgári elnök gyanánt Tompa Sándor Brassó várospa alispanját.

— Munkácsy „Honfoglalása." Munkácsy Mihály e hónap 20-án fejezte be és irta alá őrlés festményét, a mely most egy hónapig fog száradni Neuilly.ben. Ujév után a teljesen szárazdott festményt Párisban is kiállitja Georges Petit műkereskedő szalonjában s azután Magyarországba küldi Az uj Honfoglalásról már megjelent az első francia kritika a „Republique Française" műkritikus tollából.

— Az Erdélyrészi Kárpátegyesülethez a napokban lépett be alapitó tagnak József főherczeg is, ki az erdélyrészi természeti apajegek iránt mindig érdeklődött. A városok közül Brassó és Szász Régen küldött az egyesülletnek 100—100 frtot, tehát első sorban is két szasz varos. Az egyesület a nemzet és nemzetiségek iránti szeretetének és szabadelvűségének tovabb is elésegitő torekszik és legközelebb Balazsfalvara fog egy nagyobb kirándulást rendezni. Az egyesület különben évi közgyűlését 1894. januar hó 12-én tartja meg. Erdekes, hogy Brassóban az oltani osztály nagy E. K. E. bált szandékszik rendezni, melyet a szászok is támogatnak.

— Jókai müveinek diszkiadását mint fogarasi kiadóvállalatot a fogarasi magyar kaszinó saját könyvtára javára szintén megrendelte.

— Kossuth Lajos könyvtára 16.000 frton megvétte „Kossuth-könyvtár" nevű alap a magyar tudomanyba jut kilóon felálltára és lajstrom mellett. Ezen örvendetes tényt első sorban Eötvös Károly orszagszerű képviselőnek köszönheti az orszag.

— A bukaresti magyar társulat valasztmanya deczember 21-én tartott ülésében egyhangulag elhatározta, hogy Jókai Mór kozorus koltőnk összes müveit a tarsulat szinházában szinre fogja hozni a januar 7-en este a nagy koltő tiszteletére 50 éves irói jubilauma alkalmabol a tarsulat helyiségeben bankettet fog rendezni. — Januar 7-én este a bankett megelőzően a tarsulat nőkoszoruja a fog szini-előadast tartani a tarsulat nagytermében, előadva a „Próbaházasság" czimü 3 felvonásos népszinmüvet, melyet Prokupel Ferencz hazánkfia fog rendezni. A résztvevők Prokupek Ferencz, nejo, Csengeri Balázs és Olga, Vajda, Benko, Egyed Ilka, Blum Éde, Barabás Rozália, Mesko Gizella, Palodek Samuel és Sores Róza közben vannak.

— A kis-Küküllő megye. Nógrádvármegyének ismeretos felirasoi odanyiatkozot t, hogy a sajtóvétségekért elitéltetket ne zárjak allamfogházba, hanem büntetőházba. Erre a „Ünete" azt jegyzi meg: „Jól van, de hát nem büntetőházban a gyülesben egyelen roman, a ki tiltakozott volna azon magyar piszkolodas ellen?"

— Lukácsiu szabadalom. Megbizhato forrásból értesülünk, hogy Lukácsiuk, az allomfogasban levő lazcfalusi papot legközelebb feltételesen szabadságra bocsátják. A törvény értelmében az olyan foglyot, a kit egy évnél hosszabb időre itélnek e büntetőre s ugy az egyszerű kifogástalan a magaviselete, saját kérelmére foltételesen szabadon lehet bocsátani. Lukácsiu benyujtotta ez iránt folyamodását s ezt az igazságügyminisztérium bő kedvezően intézték el. Valószinűleg ujévre szabadul ki. Lukácsiu tudvalevőleg a memorandum-perben is vádlottként szerepel.

— A katholikus nagygyűlés. A katholikus nagygyűlésre, mely januar 16-án lesz Budapesten, fővárosi egyházi és katholikus körökben serényen készülnek. Már eddig is több előértekezlet volt s a napokban egy nagyobb értekezleten megállapitják a végleges programmot és kijelölik a gyűlés szónokait. A nagygyűlésen Vaszary Kolos bibornok herczegprimas fog elnökölni, a ki hosszabb megnyitó beszédet mond. Mint értesülunk, a herczegprimás kiküttötte, hogy a nagygyűlés szónokai elmondandó beszédeiket neki előzetesen bemutassák.

— Politikai gyilkosság Prágában. A csehek fővárosában, Prágában, kriecsony szent estéjét megelőző napon rejtélyes gyilkosság történt, melynek áldozata Mrva Alajos alig husz éves kesztyüs segéd, akit mert papos volt, városszerte szeszkázni Ilgloeltto'ó nevű ismertek. A meggyilkoltnak neve akkorában, mikor Prágában az ostromállapotot kihirdették, nagyon sokszor megfordult a lapok hasábjain s azért Szeszkázok emberei eléd sorban onnan eredt, hogy az ifju csehek között kettős szerepet játszott az akkori politikai mozgalmakban. Mig ugyanis egyrészről bungó hive volt az „Omladina" nevű titkos egyesületnek, addig másrészről folytonos érintkezésben állott a titkos rendőrséggel, melynek egymásután szolgáltatta ki omladinista társait. Ezenkivül meg azzal is vádolták őt, hogy mint agent provokateur közvetve és volt azoknak a tüntetéseknek az előidézője, melyek az ostromállapot kihirdetését vonták magunk után. A gyilkosséggel 3 egyén van vádolva és elfogva, Urzis, Dolezsál és Dragoun. Mindhárman tagadnak.

— Sajtóhiba. Lapunk utolsó számaik a dalárda delestelyéről közöit reterada 16 ik sorban a „Szent Szeszter" helyett ott volna szedendő és lett belőle „turban."

Lap- és nyomdatulajdonos:
Dr. WEISZ IGNACZ.
Kiadó: Bernstein Márk.

Nyilttér.

(Az ezen rovat alatt megjelent közleményekért nem vállal felelősséget a szerkesztőség.)

Henneberg G. (cs. kir. udvari szállító) *selyemgyára Zürichben, priodt megrendelőik köszönelnül szállit: fekete, fehér, és szines* selyemszöveteket, méterenként 45 fitól 11 frt 65 krig postabér és vámmentesen sima, csikos, kocskázott és mintázottakat, damasztot stb. (mintegy 240 különböző minőség és 2000 különböző szin- s arnyalatban). Minták postafordulával küldetnek. Svájczba czimezett levelekre 10 kros és levelezőlapokra 5 kros bélyeg ragasztandó.

15797/593. sz.

Pályázat.

A közjellegű felruházott városi polgári kórháznál üresedésbe jött, évi 500 frt fizetéssel és 150 frt lakpénzzel egybekötött ellenőri állás betöltése iránt czemmi pályázat hirdettetik.

Pályázók tartoznak igazolni, hogy a 3 hazai nyelvet birják, a számvitelben jártasak és az egyszerű fizetési kötelezettségeik biztositókat nyujtani képesek. A szabályszerűleg bélyegzett pályázati folyamodványok az 1894. évi január hó 20-án déli 1 óráig ehlirolt városi tanácsnál átnyujtandók.

Brassó, 1893. évi decz. hó 23-án.

563 (1—2) A városi tanács.

Ein zum Eislaufplatz

geeigneter Platz i. d. Galgweiler-Wiese kann für das erste Quartal 1894 verpachtet werden. Die Näheren Bedingungen können mit dem Eigenthümer **Josef Trausch** Blumenau, Siebgasse (Szitás-utcza) 13. I. Stock, gegen die Gasse, von 6—11 und 3—5 Uhr festgesetzt werden. (564) 1—1

9984/1893. sz.

Pályázati hirdetmény.

Brassó vármegye, hétfalusi járás, Fürkerecz községében lemondás folytan üresedésbe jött községi jegyzői állásra pályázatot nyitok.

A jegyző munka-és hatáskörére nézve, a községre nézve érvényben levő szabályrendelet irányadó.

Ezen állással egybekötött javadalmak: évi 400 frt fizetés, szabad lakás, fűtési jog,

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Babeș-Bolyai Egyetem Egyetemi Könyvtár - BCU Cluj-Napoca.

három darab marha legeltetési jog, valamint a szabályrendeletileg megállapitott munka- és napidiák.

Pályázni óhajtók felhivatnak, miszerint az 1883. évi I. t.-cz. 6. §-a szerint megki vánható minősitőnyenyel, esetleg eddigi alkalmaztatásukat és erkölcsi magaviseletüket igazoló okmányokkal felszerelt kérvényüket 1894. évi január hó 20-ik napjáig alólirt járási főszolgabiróhoz nyujtsák be; a határidőn túl beérkező pályázati kérvények nem fognak figyelembe vétetni.

A választás 1894. évi január hó 22-én, délelőtt 10 órakor Pürkerecz községházánál fog megtartatni.

Hosszufalu, 1893. évi december 19-én.

Henter Gábor,
főszolgabiró.

553 (3—3).

Egyedüli és biztos segély
ajánlatott, vagy elgyengült férfiemberek (Impotenczia az uj cs. és kir. szabadalmazott készülékkel. Eszre nem veheto, kiválóságos, jótállás mellett árfelmaszlan, kollemes, az ingerlést kizáró gyógymód.

Hirneves tanárok elismerő okiratai és legmelegebb orvosi ajánlatok.

Teljesen felgyógyultak hálairataik ezzel érdek nélkül ajánljak használatát.

Postai szétküldés és csomagolás titoktartó Tartalom és szállitó ki nem veheto.

Dr. Carl Altmann
WIEN, VII., Mariahilferstrasse Nr. 70.

Ráparatok kivánatra ingyen és bérmentve küldetnek. 397(26-30)

Bérbeadó vendéglő.

Háromszék vármegye területén a **Gyulafalvi gőztürésztelepen** létező **vendéglő** bérbeadó. Erdeklődők ajánlkozhatnak **HORN MORITZ** urnál Kovásznán 1894. évi január 10-ig.

(557) 3—3

Elismerő iratok a tárcsadalom minden rétegéből.

MINTÁK minden tájék felé bérmentve.

Elismert legjobb és legdivatosabb

Női posztók gallérokunak és teljes ősszegükben

ŐSZI és TÉLI SZÖVETEKET
különlegességek vizhatlan loden (darócz), vadász posztókban, Palmerston posztókat télikabátokunk, női posztókat, női felöltő szöveteket, valamint posztókat minden más czélra — jó, tartós, és valódi szinü minőségben külö szét gyári árakon, magánosoknak is a legkisebb mennyiségben a cs. és kir. Őnonposztó- és gyapjuszövet-gyárak raktára.

SCHWARZ MORITZ
Zwittaban, Brünn mellett.

3-10 mtr. öltönyszövet egész öltönyre . . 3.50—24 frtig.
2 10 „ télikabátszövet „ télikabátra . 4.90—20 frtig.
2 10 „ felöltőszövet „ felöltőre . . 4 — —5 frtig.
2·80 „ Mancsbőrszövet „ Mancsbőrre 5 — —20 frtig.
1 80 „ egy egész lodenkabátra . . . . 9.20—09 frtig.
3·25 „ fekete posztó czilinderöltönyre . 7.50—25 frtig.
1·17 „ egy nadrágra . . . . . 2 25—11 frtig.

Burkoló posztókendők 3 trttól a legfinomabb Himalaja-kendőig.

Utazó- és szántakarók. Pláidek.

Még a legolcsóbb minőségünk is valódi szinűek és tartósak.

Szétküldés utánvét mellett, vagy előre fizetés ellenében.

MINTAKÖNYVEK csak szabóusztonkunk Uj vevőknek 50 kr bekülldése mellett, mely az első rendelésnél leszámittatik.

Nem tetsző árukrt a vételárt visszatérítem

Férfi s női betegségek,
mint bajaikor, tekélyek, bürkltegek; folyások és kólyaghurut s legidülitebb alakban is, *nem s kozonségen, bosszadalmas befecsendezésekkel*, hanem
irrigátió által saját készülékeimmel, s uj gyógymódom szerint
vagy esetleg helyi endoskopikus kezelésel is *alaposan s sikeresen*
kezeltetnek. Strictursák, az aggkorban fellépő vizelési nehézségek; ágybeszennyezés, valamint nemi gyérsulj gerencsbajok
galvano-mechanikai módon sikeresen gyógyittatnak.
Orrkelyhek s az orunk bedugulása, valamint a szájt az ürmet hüzésége az ürmet feltalitt s több 100 esetben kitünő eredménynyel használt
orrcsapkészülékemmel
rövid idő alatt alaposan gyógyittatnak.
Galandférgek, melyek a legrosszabb kurátnak ellenállottak, Németországban készült gyógyszerenmel **3 óra alatt gyökeresen eltávolittatnak.**
Dr. Fischer Adolf, *orvos-sebészt udor*, mütő- s nőgyógyász, a „Nyilvános gyógyintézet“-nek rendelő főorvosa s specialista 7 ev óta **Budapesten. Ö-utcza 5. sz.** I. em. — Rende d. u. 2—4.
Csak díjazott levelekre válaszolok s gyógyszerekről is gondoskodom.

A COGNAC JPAR Részvény-Társaság BUDAPESTI CZEG. KORONA-COGNAC
gyártmányai orvosi czélokra használtatnak és a következő egyetemi tanár urak által ajánlatnak:
Angyán, Kétli, Kézmárszky, Korányi, Kovács, Müller, Rèczey, Stiller, és Stauffer.
KAPHATO BRASSOBAN:
J. L. & A. Heshaimer, Zintz Henrik, Eremias D. unokaöcsesei, Wagner H. Irk Károly, Duschoun János és fia szaküzletei.

LE GRIFFON valódi Fourcade jodol
OVAKODJANAK MINDEN UTÁNZÁSTÓL
REPOSE JAMAIS
LE GRIFFON
a legjobb
A LEGKERESETTEBB
az egész czégnek czégszinű
SZIVARKA PAPIR
ÜGYELJENEK A JEGYRE.

Ajánlunk saját gyártmányu
géphajtó-szijakat
és
continue-szijacskákat
angol módszer szerint teljesen kicserzett
és legjobban
nyujtott, ragasztott
és
varrott, zsinbőrökből.
S midőn legolcsóbb és legszilárdabb kiszolgálást biztositunk, felkérjük a t. gyáros és iparűző urakat, sztkségtet esetén szives megbizásukkal hozzánk fordulni.
Gmeiner és Scherg,
bőr- és hajtószíj-gyár
Brassóban.
Megrendeléseknél kérjük a vastagságot és szélességet millimeterekben megnevezni
Irnda és raktár: Bolvaros Kolos-torutcza 34. sz.

Ajánljuk a nagyérdemű közönségnek tőkebefektetéshez
a nagyszebeni **„ALBINA“** takarék- és hitelintézet
5%-os záloglevelei.
Ezek 1000 forintos és 500 forintos appoints-ekben vannak kiállitva és
minden levonás nélkül tisztán 5%-ot kamatoznak.
A kamat-szelvények félévenként, január 1-én és julius 1-én a nagyszebeni és brassói intézet pénztárainál, valamint a pesti magyar kereskedelmi banknál Budapesten minden levonás nélkül és jutalékmentesen beváltatnak.
A záloglevelek 30 éven belül, kisorsolás utján, az intézet által beváltatnak.
A záloglevelek pontos kamatozása és beváltásáért kezesednek:
1.) A záloglevelek biztosításáról szóló 1876. évi törvény értelmében a záloglevél-tulajdonosok fedezésére meghatározott és azok javára telekkönyvileg biztositott jelzálogok, a melyekre legfölebb az érték $^2/_3$ részéig záloglevelek adatnak ki, mi minden záloglevélre a felügyelő bizottság ellenjegyzése által elismerve van.
A záloglevelek tehát a gyámsági biztositéknál nagyobb biztositékkal birnak.
2.) Az emlitett törvényben előirt a záloglevél-tulajdonosok további különös biztositására az intézet részvénytőkéjéből kiszakitott **200,000 forintnyi** záloglevél-biztositéki alap.
3.) Az intézet egyéb összes vagyona a tartalékt őkével együtt.
Az **„ALBINA“ 5%-os** záloglevelei tehát mint absolute biztos, ugyis mint egyike a legjövedelmezőbb honi értékpapiroknak, nagyon is alkalmas tőkét befektetésére, árvapénzek, nyilvános és magánalapok stb. elhelyezésére, és a mennyiben a készlet engedi, a budapesti tőzsde árfolyamában árusitjuk el azokat.
Jelentékeny tételek bevásárlásánál középárfolyam mellett adjuk el.
„ALBINA“
TAKARÉK- ÉS HITELINTÉZET
brassói főktelepe.
242 (68—100)

Brassó, nyomatja és kiadja a „Brassó“ könyvnyomdája — Bernstein Márk.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.